

[Justitsministeren.]

Jeg vil gerne være med til at fortsætte debatten i udvalget, men jeg vil dog allerede nu gøre opmærksom på, at jeg anser det for at være betænkeligt, hvis man afskaffer det i denne forbindelse, og så har jeg ikke argumenteret med de økonomiske konsekvenser, der kan komme ud af det. Jeg tror nok, at de kan blive betydeligt større end dem, som både fru Tove Jørgensen og fru Litten Hansen gjorde opmærksom på.

Der er endelig nogle enkelte bemærkninger, som jeg gerne vil standse op ved. Det er fru Aase Olesens bemærkning om »han« i § 6. Jeg skal lade være med at sige, at det var måske nok berettiget i denne forbindelse, for det er altså flest hanner, der er i vanskeligheder på dette område. Det er min personlige fornemmelse også fra år forud for arbejdet i folketinget.

Om problemet gældssanering vil jeg gerne sige til fru Ebba Strange, at vi har været enige om, at der skal gøres noget ved dette problem. Jeg er sikker på, at en af de kategorier, der er nævnt som baggrund for afsoningsinstituttet, så ville falde ud af billedet, men der mangler stadig væk én, og det er måske endda den, det er særlig nødvendigt at holde lidt i ørerne i visse situationer. Der er i hvert fald ikke tale om noget moraliserende i den forbindelse. Jeg vil have mig meget frabedt, at der skulle være tale om moraliseren i denne forbindelse. Jeg tænker i den forbindelse, hvis der skal snakkes moral, udelukkende på den lille gruppe, der kommer i vanskeligheder; hvis instituttet ophæves. Det er selvfølgelig også en form for moral, men det er nok mere en social moral.

Til hr. Hagen Hagensen vil jeg gerne sige, at synspunktet om at lade fogedretten virke i denne forbindelse naturligvis skal blive belyst under udvalgsarbejdet. Jeg finder det interessant at få kigget på dette.

Så vil jeg gerne sige til fru Tove Jørgensen, at jeg var meget taknemlig for det forsvar for politiet, som blev leveret i hendes indlæg. Det er ikke just det, jeg er vant til fra kommunisternes side, men jeg var glad for, at man havde mere tillid til politiet i denne forbindelse end til nogen anden myndighed. Der er ingen problemer, hvis der bliver betalt, hvis vi skulle sige det på den måde, så derfor synes jeg, det er lidt forkert at sammenblende situationen omkring andre sociale forhold og dette speci-

elle. Der er nemlig ingen problemer, hvis bare man overholder sine betalinger, og derfor er jeg altså ikke så nervøs for, at der skulle blive taget fejl på disse områder, for det er som sagt kun en mindre gruppe.

Til sidst skal jeg blot sige, at spørgsmål om alle de problemer, der er blevet peget på, vil man naturligvis hurtigst muligt få svar på, så man kan få en debat i retsudvalget. Vi medvirker med største glæde i justitsministeriet.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om anerkendelse og fuldbyrdelse af nordiske afgørelser om privatretlige krav og om ændring af retsplejeloven.

(Lovforslag nr. L 149. Fremsat 8/12 76).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ejler Koch (S):

Det foreliggende lovforslag er baseret på et internordisk samarbejde, og det er en naturlig konsekvens af de ændringer, vi gennemførte i retsplejeloven her i landet i sidste samling, og vi kan derfor i socialdemokratiet give vores tilslutning til forslagens gennemførelse.

Nathalie Lind (V):

Også fra venstres side er vi positive over for dette lovforslag.

Kjærulff-Schmidt (FP):

Fremskridtspartiet er enig i, at tiden er inde til at erstatte anordningen af 11. maj 1933 om opfyldelse af den nordiske domskonvention med mere strømlinjede og tidssvarende bestemmelser. I særdeleshed er der givetvis et praktisk behov for, at en række forlig, der hidtil ikke har kunnet fuldbyrdes, nu bliver omfattet af reglerne. Der vil under udvalgsarbejdet nok

[Kjærulff-Schmidt.]

være nogle enkeltheder, særlig vedrørende spørgsmålet om opfyldelsen af administrative afgørelser, om forældremyndighed o. lign., som vi ønsker nærmere belyst, men jeg skal med disse bemærkninger blot sige, at vi skal deltage positivt i udvalgsarbejdet.

Gudme (RV):

I mit partis øjne er det lovforslag, der her foreligger, en åbenbar forbedring af de regler, vi for øjeblikket har gældende, de er fra 1932, og derfor kan jeg uden forbehold – men er naturligvis villig til at se på de detaljer, som hr. Kjærulff-Schmidt nævnte – anbefale, at lovforslaget gennemføres.

Ebba Strange (SF):

Også i socialistisk folkeparti betragter vi dette lovforslag som en naturlig videreførelse, en forbedring og en stabilisering af de retlige forhold, der gælder mellem de nordiske lande, så vi vil positivt gennearbejde lovforslaget i udvalget og gå ind for dets gennemførelse.

Hagen Hagensen (KF):

Det gælder også det konservative folkeparti, at vi vil medvirke til at gennemføre dette forslag, idet det må være afgørende, at vi søger at få så mange ting klaret så let som muligt inden for Norden. Når dette er sagt, må jeg dog alligevel sige en enkelt ting mere, og det må vi så tage op i udvalget.

Jeg er lidt betænkelig ved, at der i visse tilfælde skal være tale om, at et andet land skal kunne foretage sig noget, så længe der ikke er tale om, at der er givet retskraft til det underliggende grundlag, der er tale om, og det vil jeg gerne have lov at kigge på. Det gælder ikke mindst spørgsmålet om børn og udlevering af disse.

Så bliver der nok grund til også i udvalget at se på, om der helt er ligestilling mellem de forskellige lande, og om der er et gensidighedsprincip, der gælder fuldt ud, og så vil vi jo ikke blot skulle beskæftige os med nordiske udtryk for retsbegreber, dem klarer vi måske endda, men justitsministeren er vel næsten ved at gå over grænsen for, hvad man kan regne med at folketingset skal kunne forstå, selv om jeg naturligvis forstår, at ministerens teologiske fortid gør alle disse ord, som kendes inden for juræen, så nemme og tilgængelige. Men når man

taler om adhæsion, om eksorbitante værneting og også om litispændens, så vil jeg gerne sige, at jeg nok tror, det er lidt mere, end folketingset normalt har med at gøre. Der er nogle af os, der for vore synders skyld skal kunne disse udtryk, men det gælder vel ikke alle, og derfor kunne det måske være rart, om man undgik at have dem. Så kunne man måske bedre læse teksten flydende.

Poul H. Møller (KrF):

Dette lovforslag er jo en revision af den nordiske domskonvention fra 1932. Med hensyntagen til de enkelte landes specielle lovgivninger på området vil nogenlunde enslydende forslag blive fremsat i Finland, Norge, Sverige og Island.

I bemærkningerne til forslaget oplyses, at Danmark sammen med England og Irland for tiden yderligere forhandler med EF om tiltrædelse af en af de øvrige EF-lande indgået konvention vedrørende anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i civile og kommercielle sager. Altså igen denne dobbeltstilling og tosidige hensyntagen for vort land som det eneste af de nordiske, der er medlem af EF. Det må håbes, at vi kan klare at holde styr på dette dobbelte bogholderi, så vi ikke kommer i konflikt med os selv derved.

Dette lovforslag giver en udvidet adgang til anerkendelse og fuldbyrdelse af afgørelser om privatretlige krav. Hidtil manglende lovgivning på dette område har bevirket, at en borger i et af de nordiske lande har kunnet unddrage sig forpligtelser, som er pålagt ham eller hende ved dom, blot ved at tage ophold i et af de øvrige nordiske lande, hvilket naturligvis ikke har været rimeligt.

Her kommer jo også spørgsmålet om forældremyndighed over et barn og samkvemsretten med barnet ind i billedet, et spørgsmål, som ofte har givet anledning til tragedier trods de nordiske landes samhørighed.

Lovens udformning synes mig i øvrigt ikke alle steder umiddelbart let tilgængelig for en ikke-jurist. Der er først en opstilling af, hvilke områder loven skal omfatte, hvorefter der følger en hel side med undtagelser. Værre synes jeg det er, når man f. eks. i § 5, stk. 2, skal udrede følgende, jeg citerer:

»Afgørelsen, forliget og aftalen kan dog ikke fuldbyrdes, hvis de strider mod afgørelser, forlig eller aftaler, der er truffet, indgået eller

[Poul H. Møller.]

godkendt her i landet, medmindre de førstnævnte afgørelser skal have gyldighed i henhold til særlige regler herom.«

Og der findes mere af lignende art. Men man vender altså bøtten og tager undtagelsernes undtagelser med osv., og så må man være helgarderet. Det kniber somme tider med at følge med i det, men sådan er det jo med jura.

Jeg må også komme med samme hjertesuk, som hr. Hagen Hagensen kom med før. Brugen af fremmedord eller juridiske udtryk som litispensregler, adhæsiionsproces, eksigibilitet osv. gør det jo ikke lettere for en lægmand at komme igennem dette stof, og når dertil kommer, at man slår over i det svenske som »bevis i mål om betalningsföreläggande om, at utmätning må äga rum« og »utslag i lagsökningsmål« osv., så skal man have fat i parløren, og det bliver det jo heller ikke mere eksigibelt af, for nu at blive i sprøbrugen.

Men trods disse små indvendinger mener vi i kristeligt folkeparti, at lovforslaget er et godt eksempel på nordisk samarbejde og sikkert vil betyde en lettelse i det daglige ved afvikling af de konflikter, som lovforslaget omhandler. Vi kan derfor tilsige vor velvillige medvirken i udvalgsarbejdet.

Kaj Hansen (DKP):

Det er jo et stykke praktisk nordisk samarbejde, som kommer til udtryk i fremsættelsen af dette lovforslag, som vi vil se meget velvilligt på, og som vi også vil støtte.

Jeg kan helt tilslutte mig, hvad den foregående taler fra kristeligt folkeparti sagde, at selv om der selvfølgelig er nogle juridiske udtryk, som man er nødt til at fastholde, så kan jeg ikke forstå, at det skal være nødvendigt dels at lave så knudret et sprog, dels at bruge så mange fremmedord, som der her er tale om.

Endelig må jeg sige, at trods de meget smukke bemærkninger er det min opfattelse, at EF i virkeligheden kommer til at blokere for en udvidelse af retskraften i de nordiske lande, og jeg må meget beklage, at det forholder sig sådan, at vi også på et område som dette støder på EF-bestemmelser, som vi på den ene eller anden måde må rette os efter. Men selve forslaget, som det foreligger, kan vi altså støtte.

Justitsministeren (Orla Møller):

Jeg skal nøjes med at sige tak for den brede tilslutning og tilføje, at jeg også har haft et vir-

keligt sprogstudium i forbindelse med dette lovforslag. Hvor meget der vil kunne ændres af den slags, ved jeg ikke. Normalt får vi jo ellers ord for i justitsministeriet at kunne udtrykke os forholdsvis tydeligt, men der er situationer, hvor tingene er så indviklede, at sproget også bliver indviklet.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til rentelov.

(Lovforslag nr. L 158. Fremsat 17/12 76).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ejler Koch (S):

Det foreliggende forslag til en rentelov er en fortsættelse af tidligere lovgivning, hvor man fastsatte morarenternes højde, og det er ligeledes baseret på et nordisk samarbejde.

Lovforslaget indeholder jo ikke de store nydannelser, men det kan vel være meget fornuftigt at lovfæste de stort set eksisterende kutymer, der gælder på disse områder. Men jeg skal ikke undlade at komme med det lille hjertesuk, at det ville have været ulige interessanter, hvis lovforslaget havde levet op til sin titel, nemlig at være en rentelov og ikke kun en lov om morarenter.

Jeg ved ikke, om vi kan nå frem til lovgivning om renten. Det ville jo ikke være uinteressant, hvis vi kunne få regler om fastsættelsen af renten i afbetalingskontrakter og lignende ting, måske nok så interessant som nogle af de problemer, vi kommer til at beskæftige os med her.

Mens hovedreglen i øvrigt i lovforslaget er, at reglerne kan fraviges ved aftale mellem parterne, så er det i § 7 bestemt, at reglen ikke kan fraviges i forhold til forbruger. Denne bestemmelse er vi enige i, men igen må vi sige, at det er en relativt begrænset værdi, den har, for hvis der i den til grund liggende kontrakt